

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum X. In nostra.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

alij quartam portionem canonicam & justam: at verò Clemens III. hinc respondet cum *S. Hieron. in epistola 28. ad Lucinum*, qui refertur in *o. uinam 11. dist. 76.* quòd unaquæque provincia abundet in suo sensu, & idèò attendi debet ad rationabilem cujusque diœcesis consuetudinem.

SUMMARIUM.

1. *Iuxta Regionis consuetudinem censetur legislator verba dispositionis accepisse.*
2. *Clausula nonnunquam non expresse in privilegijs, tacitè tamen intelliguntur.*
3. *Consuetudo loci observanda in portione canonica parochiali Ecclesia solvenda.*

Notandum primum, Cujusque dispositionis auctor censendus est verba accepisse secundùm regionis consuetudinem, & ita quidem, ut jus alteri competens minimè lædatur: quamobrem si in privilegio ita positum sit, concedimus vobis jus sepeliendi, servatâ justitiâ, seu jure portio- nis debitæ parochiali Ecclesiæ, attendi tunc debet, quanta portio juxta loci cujusque rationabiliter præscriptam consuetudinem parochiæ debeat.

Porrò tamen si clausula hæc *salvâ justitiâ*, in privilegio non exprimitur, tamen tacitè intelligitur, uti benè hinc docet *Abb. n. 10.* propterea, quòd privilegia quatenus cedere possunt in aliorum præjudicium, seu juris derogationem, strictam interpretationem habeant, sicuti traditur in *Gl. c. eximarum. de auctoritate & usu palij*: præsertim si illud jus competat ex Lege publica: quòd pertinet *L. si quando 30. C. de inofficioso testamento*, ubi dicitur, si alicui concessa sit liberè testandi facultas, ita esse explicandum, quòd testamenti factionem habeat legitimam, & consuetam; testari enim debet modo, & solemnitate legibus requisita, quia credendum non est, Principem, qui jura tuetur, hujusmodi verbo, li-

berè, totam testamentorum observationem evertere voluisse.

Notandum secundum. In portione Canonica parochiali (sicuti & in Episcopali) spectanda est cujusque loci consuetudo: sed & omninò per consuetudinem, seu præscriptionem temporis immemorialis sine titulo, vel 40. annorum cum titulo colorato, contra Episcopum, vel parochiam portiones Canonice abrogari posse, videre licet apud *Sylv. F. Canonica portio n. 3. Melin. tra. 2. disp. 215. n. 7. & dixi lib. 3. tra. 5. c. ult. propè finem*, quòd regulares aliqui, videlicet Cistercienses, nihil solvant, alij autem tantùm oblationes funeris ejus diei, quo sepultura est.

CAPITULUM X.

In nostra.

PARAPHRASIS.

Cùm Procurator Hospitaliorum Claramontensis Diœcesis contenderet, licere illis ex speciali privilegio Parochianos Montis Ferrandi, præter Excommunicatos & Interdictos, qui sepulturam apud ipsos elegerint, ad illam recipere, & fideicommissa in testamento relicta accipere, solutâ tantummodo quartâ parochiali Ecclesiæ, de qua corpora mortuorum assumentur, præterquam de equis & armis: pronuntiavit Pontifex, Hospitalarios non debere recipere Parochianos Montis Ferrandi, nisi, qui apud ipsos elegerint sepulturam; & tunc deberi Parochiali Ecclesiæ de relictis à defuncto (præterquam de equis & armis) quartam partem; residuum Hospitalarios habere, nisi dolus aut fraus intercesserit. Præterea ipsdem injunxit restitutionem quartæ de tribus millibus solidorum, quos à Parochianis illis eos recepisse constabat. Item ut restituerent, quæ perceperunt ex relictis cujusdam occisi, nisi probâsse, quòd apud ipsos sepulturam elegerit; alioquin quartam solùm partem darent.

Quæ

Quæ verò pro deccentibus infra legitimos annos perceperunt, restituant universa.

SUMMARIUM.

1. Privilegium liberè sepeliendi concessum Religiosis, intelligi debet conformiter juri communi.
2. De quibus debeat portio Canonica?
3. Fraudulenter inducentium ad eligendam apud se sepulturam, quæ pœne?

Assertum primum Pontificis. Privilegium concessum Religiosis liberè sepeliendi intelligi debet conformiter juri communi, ut nimirum excommunicatos, & interdictos sepelire non liceat. Ratio est, quia vox *liberè*, non significat liberationem à Canonibus, quibus decernitur, quæ personæ, & quomodo sepeliri debeant, sed significat facultatem sepeliendi absque cuiusquam contradictione juxta *L. si quando e. precedente citatam*.

Porò tamen in Privilegio generali permissio contineatur sepeliendi omnes, constat tamen, non comprehendi impuberes, quippe qui communi jure sepulturam eligere non possunt. Eadèque ratio est de ijs, qui in peccato mortali notoriè decedunt. Nam, uti dixi, privilegium, si quidpiam operari possit, ita in reliquis intelligi debet, ut juribus communibus non deroget.

Assertum secundum. De omnibus, quæ per ultimæ voluntatis dispositionem Ecclesiæ, in qua defunctus sepulturam elegit, obveniunt, quarta portio parochiæ dari debet; nec refert, quòd Ecclesiæ, in qua sepultura eligitur, alioquin exempta sit, sicuti colligitur ex *Clement. unica §. verum de sepulturis*, & testatur communis sententia. At verò de Episcopali portione, num eà Ecclesiæ exemptæ solvere debeant, dissentiunt DD. uti videre est apud *Petrum de Perusio de portione Canonica. c. 4. q. 5. principali: Abb. in c. officij. n. 6. de testamentis*. Sed cum ea apud nos in usu non sit, solliciti esse non debemus.

Assertum tertium. Ex ijs, quæ oblati vel conversi reliquerunt monasterijs, non debetur quarta parochialis. Id verò certum est, si intelligamus de conversis Laicis, qui vota edunt, & Religiosi sunt; non de his tantum sermo est, verum etiam de oblati, qui se & sua monasterio offerunt, tamen si habitum non mutant, juxta *c. ut privilegia 24. de privilegijs, ubi in ann. And. n. 1. Sylv. V. sepultura. n. 1. casu 5.*

Assertum quartum. Si Religiosi quem parochianum, propter oblationem consequendas, fraudulenter inducant ad eligendam sepulturam, oblationes, & relicta ipsis debent auferri, & parochiæ dari. Ita intelligit *Abbas hic n. 7. Gl. 7. si dolo, allegans c. ult. causa 20. q. 2. ubi decernitur, si Abbas non in animarum fructum, sed ex avaritia, & inhians tempore, aliquem circumveniendo ad promotionem faciendam inducat, ipsi ita profecti ita permanere debeant, sed res ipsorum hereditibus monasterium reddere cogatur. Vnde etiam *c. i. hoc tit. in 6.**

CAPITULVM XI.

Ex parte.

PARAPHRASIS.

Quidam nobilis puellam sæpè ad suam sollicitaverat, accidit aliquando, in bellio gartiones, id est, juniores fratres, super ponte occurrerent puellæ, ipsam volentes, tunc illa aufugens, in amnem cecidit, & submersa est. Debitatur, an in sacro loco sepelienda esset. Respondet Innoc. III. cum puella casu ceciderit, & non sponte se precipitavit, corpus ejus Ecclesiæ sepulture tradendum, præsertim quia ex causa honesta fugit, & cui communicamus vivos, etiam mortuo communicare debemus.